

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**ДО ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

за темою

**«РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ ЗАЛИШКІВ ТМЦ
ПРИ ЇХ СПИСАННІ ЗА МЕТОДОМ FIFO»**

з дисциплін

***«Підприємство: 1С»,
«Бухгалтерія 1С»***

*(для студентів 3 - 4 курсів денної форми навчання, 4 - 6 курсів заочної форми
навчання за напрямками підготовки бакалаврів 6.030504 «Економіка
підприємства» і 6.030509 «Облік і аудит»
та спеціалістів зі спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»)*

**Харків
ХНАМГ
2011**

Методичні вказівки до проведення лабораторних робіт та практичних занять за темою «Розрахунок вартості залишків ТМЦ при їх списанні за методом FIFO» з дисциплін «Підприємство: 1С», «Бухгалтерія 1С» (для студентів 3 - 4 курсів денної форми навчання, 4 - 6 курсів заочної форми навчання за напрямками підготовки бакалаврів 6.030504 «Економіка підприємства» і 6.030509 «Облік і аудит» та спеціалістів зі спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп - ва; уклад.: М. Ю. Карпенко, О. В. Димченко, В. М. Тюріна, В. Б. Уфимцева. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 26 с.

Укладачі: М. Ю. Карпенко,
О. В. Димченко,
В. М. Тюріна,
В. Б. Уфимцева.

Рекомендовано кафедрами:

ПМ і ІТ, протокол № 2 від 30.09.2009 р.,

М і РЕ, протокол № 1 від 29.08.2009 р.

ЗМІСТ

1. Мета роботи	4
2. Порядок виконання роботи.....	4
3. Зміст та структура звіту	4
4. Теоретична частина	5
5. Будування моделі.....	6
Алгоритм.....	7
Початкові дані	7
Трансформація початкових даних.....	8
Робота з компонентом «Мастер текстов».....	9
Коригування вихідної таблиці	12
Формування зведеного звіту	14
Коригування зведеної таблиці	18
Спеціальна вставка	19
Способи адресації клітинок і вбудовані функції в моделі.....	20
6. Використання моделі для заповнення Декларації про прибуток.....	25

1. Мета роботи

Впродовж виконання роботи та написання аналітичного звіту студент має опанувати такі питання:

- 1) особливості обліку запасів і автоматичної побудови декларації про прибуток в «1С: Бухгалтерии 7.7 для Украины»;
- 2) алгоритм визначення вартості залишків при списанні ТМЦ за методом FIFO.
- 3) технологію та практичні методи імпортування даних з програми «1С» до Excel.
- 4) прийоми практичної реалізації моделі нарахування залишків при списанні ТМЦ за методом FIFO.

Теми, що потрібні для виконання роботи:

- *майстер текстів у програмі Excel;*
- *зведені таблиці у програмі Excel, їх будування та перетворення;*
- *засоби спеціальної вставки;*
- *робота із стандартними звітами у програмі «1С Бухгалтерія».*

2. Порядок виконання роботи

У процесі виконання роботи студент має діяти так.

1. Ознайомитись з постановкою завдання.
2. Вивчити теоретичний матеріал щодо технології будування моделі.
3. Одержати у викладача копію бази даних «1С», що відповідає індивідуальному варіанту.
4. Побудувати модель, впевнитися у її працездатності.
5. Проаналізувати результат роботи за моделлю та за даними звітів програми «1С».
6. Зробити висновки.
7. Написати звіт.

3. Зміст та структура звіту

Звіт має складатись із розділів за кожним з пунктів щодо виконаної роботи. Всі розрахунки мають бути прокоментовані. За основними етапами роботи треба дати висновки. У звіті треба показати не тільки кінцевий результат, а й послідовність кроків щодо його одержання.. Обсяг звіту — 10-20 машинописних сторінок.

Структура звіту, що рекомендується:

- ☐ Вступ. Опис проблеми та методів її розв'язання.
- ☐ Вибір інструменту для вирішення задачі. Обґрунтування такого вибору.
- ☐ Опис даних індивідуального варіанту (з доданням звітів від програми «1С»).
- ☐ Детальний опис всіх етапів будування моделі для аудиту залишкової вартості при списанні за методом FIFO.
- ☐ Порівняння розрахунків за моделлю та за звітами програми «1С».
- ☐ Висновки за результатами роботи.
- ☐ Всі складові звіту мають носити індивідуальний характер. При оцінюванні роботи буде братися до уваги як глибина дослідження, так і стилістика подання матеріалу.

4. Теоретична частина

У типовій конфігурації програми «1С: Бухгалтерия 7.7 для України» (реліз 7.70.265), облік ТМЦ можна вести як за номенклатурою, і за партіями. Якщо константу «Метод партионного учета» встановити у положення «По партиям», то при оприбуткуванні ТМЦ програма автоматично створить нову партію. Цю партію вона зареєструє як елемент довідника «Партии», що є підлеглим довіднику «Номенклатура».

При переміщенні або списанні ТМЦ, користувач самостійно вибирає з довідників їх номенклатуру й облікові партії. Це дозволяє вести у програмі ідентифікований облік ТМЦ. Зокрема, облік собівартості ТМЦ, що вибувають, можна вести й методом FIFO. Для цього оператору потрібно вручну вказати ТМЦ (з тих, що є в наявності) з тієї партії, що поступила першою. Втім, облік ТМЦ за партіями можна й відключити, встановивши константу «Метод партионного учета» в положення «По средневзвешенной цене». У цьому разі всі товари, матеріали й т. і. будуть оприбутковуватись на так звану службу «партию по умолчанию». А ТМЦ, що вибувають, будуть автоматично оцінені за середньозваженою вартістю.

Для роздрібної торгівлі характерна велика номенклатура товарів. Товари в місцях торгівлі враховують у програмі за цінами продажу, тобто з використанням субрахунків 282 «Товары в торговле» і 285 «Торговая наценка». Незалежно від обліку інших ТМЦ, для товарів у роздрібній мережі в «1С: Бухгалтерії» можна вести виключно сумовий облік, використовуючи загальні службові субконто «Товары в ассортименте» і «Партия по умолчанию». Інформація щодо номенклатури й кількості проданих товарів при цьому впливає з оперативного обліку (наприклад, – з товарних звітів) і в системі не реєструється. А собівартість вибулих товарів розраховується програмою автоматично за методом, що викладений у п. 22 П(С) БУ 9 «Запасы».

У п. 16 П(С) БУ 9 «Запасы» наведено перелік можливих методів оцінки запасів, що вибувають. Там же вказано, що для всіх одиниць бухгалтерського обліку запасів з однаковим призначенням й умовами використання, можна задіяти тільки один із запропонованих методів. Запаси різних видів згідно стандарту можна оцінювати **різними методами**, і ця можливість у програмі «1С» є.

Проте у податковому **обліку балансової вартості** запасів такий «плюралізм» недопустимий. У першому абзаці п. 5.9 *Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.97 №283/97-ВР* (із змінами) вказано що у податковому обліку при визначенні зростання (зменшення) вартості ТМЦ під запасами розуміють товари (окрім тих, що підлягають амортизації й цінних паперів), сировину, матеріали, що комплектують вироби, напівфабрикати, малоцінні предмети на складах, у незавершеному виробництві та залишки готової продукції. Далі використовується термін «запасы», без розподілу їх за видами. А вже у восьмому абзаці п. 5.9 вказано, що при вибутті запасів, оцінка їх вартості здійснюється **методом FIFO, або методом ідентифікованої вартості**. Сполучник «або» (рос. «или») у процитованому абзаці вказує, що обидва (з дозволених у податковому обліку) методи оцінки запасів водночас застосовувати не можна. Виходячи з цього розроблено і форму додатку К1/1 до декларації про прибуток, яка затверджена *наказом ГНАУ від 29.03.2003 р. №143*. У ній треба чітко вказати

один з методів оцінки запасів що вибувають, – або FIFO, або ідентифікованої собівартості.

Декларація про прибуток у програмі «1С: Бухгалтерия» - регламентований звіт. Більшість рядків у декларації програма заповнює автоматично. Інформацію про валові доходи/витрати вона бере з податкового обліку (він ведеться на збалансованих рахунках ВД і ВР). Чого не скажеш про залишки ТМЦ для заповнення додатку К1/1 Декларації. Їх програма отримує з рахунків обліку бухгалтерського. Причому до складу готової продукції й незавершеного виробництва вона включає тільки матеріальну складову. Так, при заповненні рядка А5, до нього потрапить сума залишків за субрахунками 281 «Товари на складі» й 283 «Товари на комисії». До рядка А6 потраплять згорнуті дані за субрахунками 282 «Товари в торгівлі» й 285 «Торговая наценка». У цьому разі з дебетового залишку на субрахунку 282 віднімається кредитовий залишок, що є на субрахунку 285. Бухгалтерське значення зменшення/дооцінки (коригування цін) при цьому не аналізуються. Інформація із субрахунків 284 «Тара під товарами» не використовуються.

Тому додаток К1/1 і, як наслідок, Декларація по прибутку, будуть заповнені програмою коректно тільки у тому разі, якщо в бухгалтерському обліку виконуються такі умови:

- вартість всіх ТМЦ, у т.ч. товари у роздрібній торгівлі, списували за методом FIFO вручну і при цьому жодного разу не схибили;
- для товарів у роздрібній торгівлі вели розгорнений, а не сумовий облік;
- не використовували операцій із зворотною тарою;
- не проводили бухгалтерського коригування цін на ТМЦ (крім випадків зміни торгової націнки на товари у роздрібній торгівлі проводкою Дт282 – Кт285).

В інших випадках доведеться відкоригувати значення у графі 5 рядків А1 – А6 додатку К1/1. Ці осередки у звіті виділено жовтим кольором, їх значення можна редагувати вручну. Проблема полягає у тому, що при великій номенклатурі товарів в роздрібній мережі, визначити порядок їх списання вручну безпомилково досить важко. Найефективніший вихід з такої ситуації – змодельовати процес списання ТМЦ за методом FIFO у програмі Excel. І вже виходячи з моделі, зробити необхідні уточнення для заповнення Декларації.

5. Будування моделі

Згідно п. 19 П(С) БУ 9, оцінка запасів за методом FIFO базується на припущенні, що запаси списують у тій послідовності, як вони надходили до підприємства (реєструвались у бухгалтерському обліку). Запаси, які першими відпускають на виробництво (у продаж й т. і.), оцінюють за собівартістю тих запасів, що першими надходили до підприємства. Таким чином, залишки будуть оцінені за собівартістю останніх за часом надходження запасів. Зробити таку оцінку можна так. Знайти останню накладну щодо **оприбутковування** певного ТМЦ. За цінами у знайденій накладній визначити вартість залишку ТМЦ. Якщо залишок товару перебільшує останній прихід — взяти попередню накладну і оцінити «решту від решти». Робити таку оцінку треба за цінами у поточній накладній. Тобто, – ці цінами передостаннього надходження. І так діяти далі, поки

не буде покритим залишок конкретного ТМЦ. Виходячи з цих положень ми й побудуємо алгоритм наших дій.

АЛГОРИТМ

Перш за все, зафіксуємо ряд моментів:

1. Метод ФІФО – **приблизний**. Він базується на припущенні про порядок витрачання запасів і це визначає спосіб розрахунку залишків ТМЦ. Реальний порядок списання запасів може бути довільним. Реальна інформація про вартість запасів, що вибули, буде потрібна тільки після закінчення звітного періоду – для складання декларації про прибуток та подання фінансовій звітності. Щодо поточного періоду, тут достатньо вести виключно кількісний (оперативний) облік запасів, і то все. Ручне списання вартості залишків за методом ФІФО впродовж всього періоду - зайве навантаження на користувача плюс додаткове джерело помилок.

2. У розрахунках слід опиратись саме на дані щодо надходження ТМЦ із зовнішніх для організації джерел. Внутрішні переміщення ТМЦ зі складу на склад, оприбутковування надлишків, вибиття недостач можна проігнорувати.

3. У п. 9 *П(С) БУ 9* «Запасы» вказано, що фактична собівартість придбаних запасів складається із сум до сплати постачальнику (після вирахування податків), ввізного митного збору, податків, що пов'язані з придбанням запасів і не відшкодовуються підприємству, транспортно – заготівельних витрат. ТЗР допускається або розподіляти на вартість запасів на момент їх оприбутковування або вести на окремому рахунку і розподіляти наприкінці періоду розрахунковим шляхом. Це треба урахувати при визначенні вартості партії: аналізу проводок виключно у кореспонденції «Дт281 – Кт631» може бути недостатньо.

Дані про останні приходи товарів використовуються для оцінки залишків товарів у всіх місцях зберігання – і на складах, і в роздрібній мережі.

ПОЧАТКОВІ ДАНІ

Роботу алгоритму випробуємо на прикладі даних для ТОВ «Добро» з демоверсії програми «1С: Бухгалтерия 7.7 для Украины». Для цього ми розрахуємо за методом FIFO вартість залишків товарів на кінець I кварталу 2002 року.

Всі товари в «1С: Бухгалтерии» завжди прибуткують на основний склад проводкою в дебет субрахунку 281, з якого потім їх передають до роздрібної мережі. При оприбутковуванні товарів у програмі «1С: Бухгалтерия» для кожного найменування нараховується митний збір, акцизний збір й ТЗВ. Виконуємо команду «Отчеты → Отчет по проводкам». У діалоговому вікні вказуємо звітний період: I квартал 2002р. У полі «Фільтр» вводимо рядок «281,*». В результаті ми отримаємо з бази «1С» всі проводки в дебет субрахунку 281. Зайві проводки, що будуть знайдені за вказаним фільтром (наприклад, проводки щодо повернення товарів до складу, або проводки щодо переоцінки товарів), нескладно прибрати у самій таблиці Excel. Командою «Файл → Сохранить как» зберігаємо отриманий звіт у вигляді файлу Excel з іменем «Дт281.xls».

Для подальших розрахунків нам потрібно знати залишки товарів на початок року (саме року, податкові періоди тепер – квартал, півріччя, 9 місяців, рік) та на

кінець звітного періоду. У демо-версії «1С» облік товарів на складі (субрахунок 281, «Основной склад») і в магазині (субрахунок 282, «Главный магазин») ведеться за кількістю та за вартістю. Дані про залишки товарів у цих місцях зберігання ми отримаємо за допомогою оборотно - сальдових відомостей для відповідних субрахунків. Нас треба знати інформацію у розрізі товарів. Тому при формуванні відомостей за субрахунками 281 і 282 вкажемо, що за субkonto «ТМЦ» потрібно інформацію деталізувати, а за субkonto «Места хранения» й «Партии» - не враховувати. Побудовані відомості зберігаємо у вигляді файлів «Вед281.xls» й «Вед282.xls».

Облік вартості товарів на місці зберігання «Торговая точка» ведеться за субрахунком 282. Дані щодо кількості товарів, які залишились на цьому зберігання, у базі даних відсутні. Там є тільки сума залишків, що складає 4800 грн. Причому цю суму розраховано у цінах продажу. Припустимо, що згідно проведеної інвентаризації, на місці зберігання «Торговая точка» є залишки крему для обличчя у кількості 400 шт. Цю інформацію ми перенесемо в таблицю Excel вручну.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЧАТКОВИХ ДАНИХ

Відкриємо в Excel наше головне джерело даних. Тобто файл «Дт281.xls». Видаляємо з таблиці перші чотири рядки, останній рядок «Итого» та стовпці «Валюта» і «Вал. сумма». Вони нам непотрібні. Зайвий раз перевіряємо формат клітинок. Особливої уваги потребує формат клітинки «Дата». Переконайтесь, що його встановлено вірно. Результат наших дій показан на рис. 1.

	A	B	C	D	E	F	G	H
	Дата	Документ	Содержание	Дебет	Кредит	Сумма	Кол-во	
1	07.02.2002	Прих. накл. ПН-0000002	Запасы Основной склад Крем для лица ПН-0000002 (07.02.02) Ивент	281	631	1 200.00	800.000	
2			Договор ДГ-0000002 (05.02.2002)					
3	07.02.2002	Прих. накл. ПН-0000002	Запасы Основной склад Косметический набор ПН-0000002 (07.02.02) Ивент	281	631	2 800.00	112.000	
4			Договор ДГ-0000002 (05.02.2002)					

Рис. 1

Тепер наше завдання буде полягати у тому, щоб трансформувати одержану таблицю до формату бази даних Excel. Для такої роботи нам знадобиться спеціальна надбудова Excel «Мастер текстов».

РОБОТА З КОМПОНЕНТОМ «МАСТЕР ТЕКСТОВ»

У клітинках графи «Содержание» нашої таблиці представлена дуже важлива інформація про субконто, що беруть участь в дебеті й кредиті проводок. Але ця інформація погано структурована, бо представлена у вигляді тексту, що розбитий на рядки. На жаль, таким же чином виводиться інформація від більшості звітів «1С: Бухгалтерии». Нам для аналізу даних треба зробити так, щоб кожний субконто займав окрему клітинку. Боротися з цією шкідливою звичкою розробників «1С» можна в різний спосіб. Найбільш поширений з них – через Майстр текстів. Ось як з ним працювати.

Подивіться на текст у клітинках. Він має такий вигляд:

- коментар;
- субконто 1 рахунку дебету проводки;
- субконто 2 рахунку дебету проводки;
- субконто 3 рахунку дебету проводки;
- субконто 1 рахунку кредиту проводки;
- субконто 2 рахунку кредиту проводки;
- субконто 3 рахунку кредиту проводки.

Якщо проводка не має коментаря (або ж не містить субконто), відповідний рядок виглядає порожнім. Але це так тільки виглядає! Насправді воно так не є. Наприкінці кожного рядка (крім останнього) є спеціальний символ з ANSI – кодом «010» (саме тому він є невидимий). Якщо для клітинок відключити перенос змісту за словами, ці символи можна побачити у вигляді значків « ».

Ставимо курсор на першу клітинку стовпця «Содержание», її адреса «C2». Виділяємо всі заповнені клітинки у цьому стовпці. Для великих таблиць це зручно робити так: утримувати клавішу «Shift» і послідовно натиснути комбінацію «End і ↓». Курсор відразу переміститься до останньої непустиї клітинки у межах стовпця. Оскільки при цьому ми утримували клавішу «Shift», Excel помітить блок за ходом такого переміщення. Відзначимо, що послідовне натискання клавіш «End» й навігаційних стрілок в один рух переносить курсор до лівої, верхньої, правої чи нижньої меж непорожнього діапазону клітинок.

Командою меню «Данные → Текст по столбцам» викликаємо «Мастер текстов» (рис. 2).

У вікні перегляду бачимо наші початкові дані. Серед них є також і символи « ».

Ці символи ділять текст на окремі його складові. Тобто, вони відокремлюють в тексті окремі значення субконто. Тому ставимо перемикач «Укажите формат данных» в положення «с разделителями» й тиснемо на кнопку «Далее».

На другому етапі роботи с «Мастером текстов» (рис. 3) нам треба вказати символ – роздільник. Жоден із стандартних символів нам не підходить. Тому ставимо галочку на пункті «другой», а до поля праворуч вводимо символ « ». Для цього робимо так: утримуючи клавішу «Alt», на додатковій цифровій клавіатурі (!) друкуємо «010».

Важливо! – Додаткова цифрова клавіатура при цьому повинна бути **активна**. Про це свідчить індикатор «NumLock» (він має світитись).

У полі «Ограничитель строк» залишаємо значення «нет», тобто обмежувача рядків у нас немає.

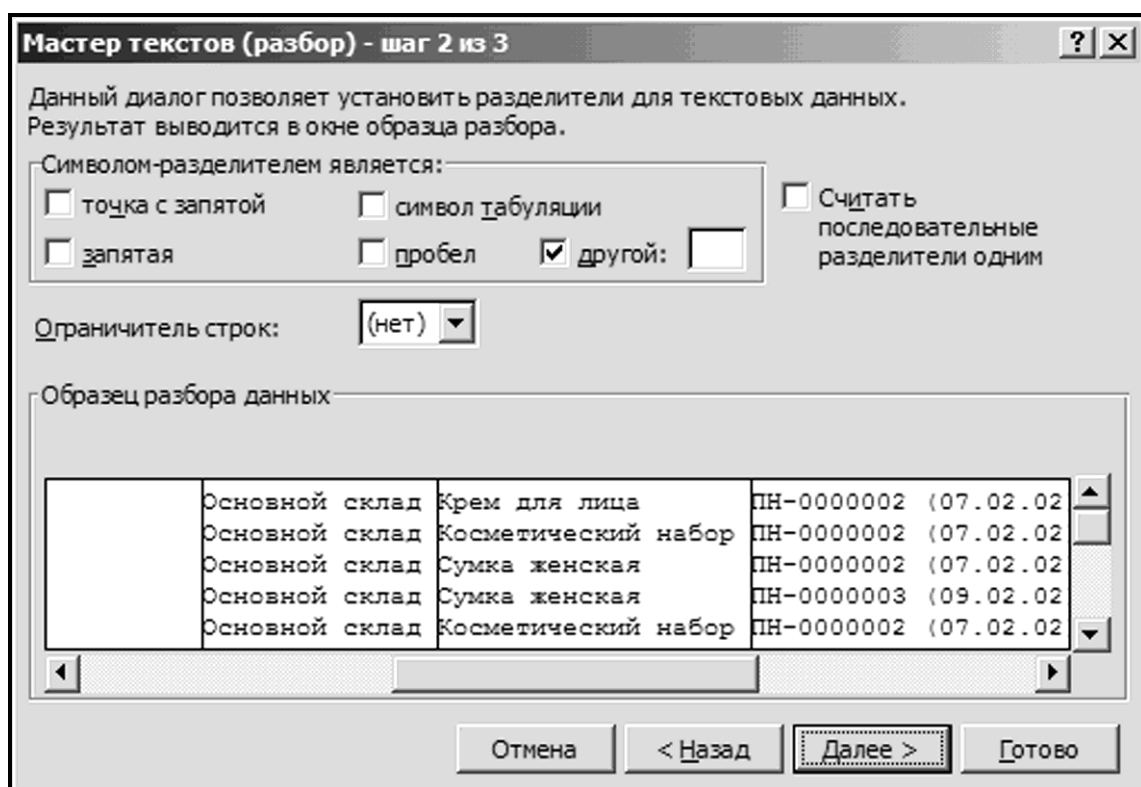

Рис. 2

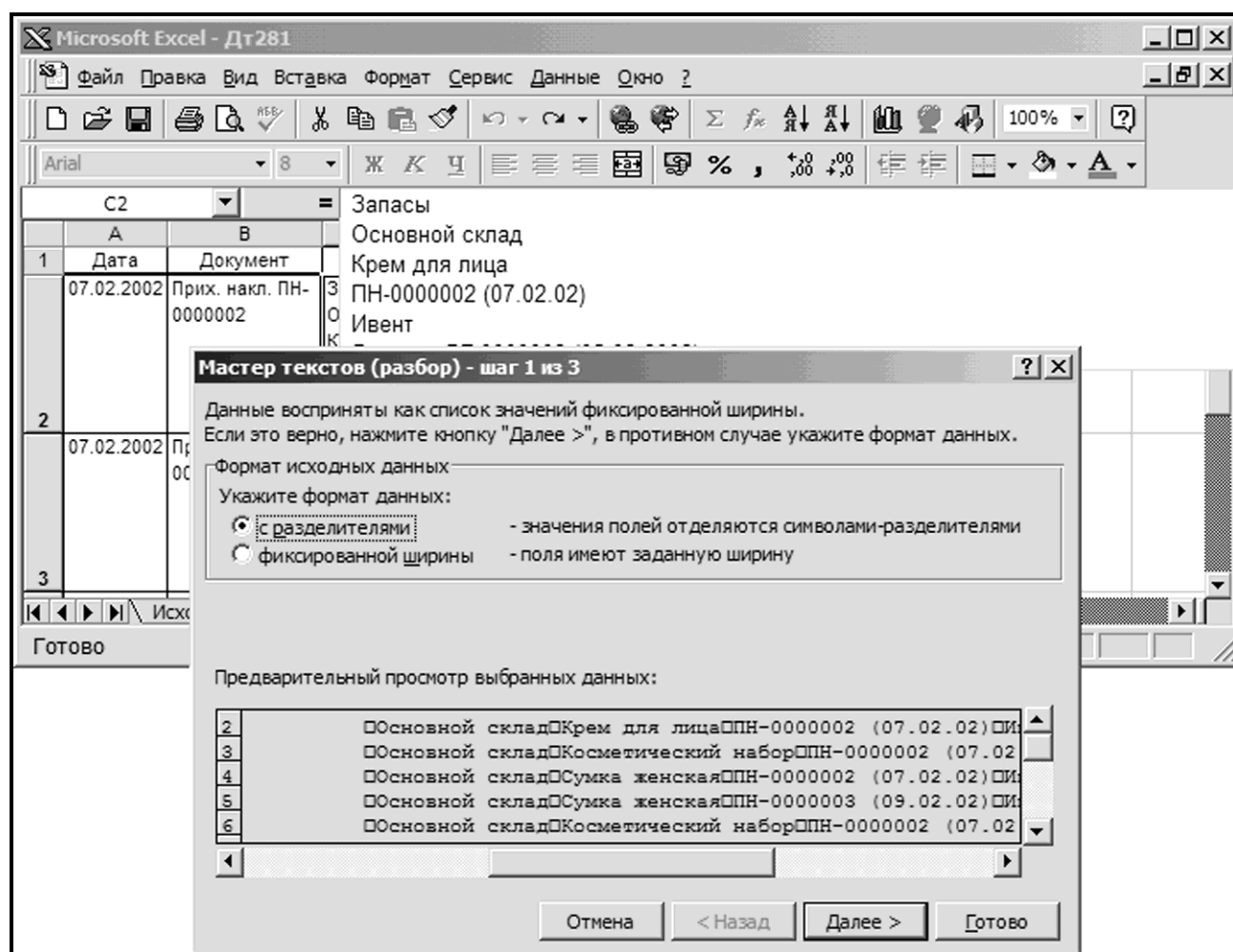

Рис. 3

У нижній частині вікна Майстра з'явиться зразок розділення даних. На зразку вертикальними лініями показано місця майбутніх розтинів тексту у межах поточної колонки. Переконавшись у відсутності помилок, натискаємо «Далее».

На останньому етапі (рис. 4) можна вказати, які стовпці треба лишити, а які – пропустити. Ми залишаємо тільки стовпець з найменуванням товару, вказавши для нього текстовий формат. Інші колонки пропускаємо.

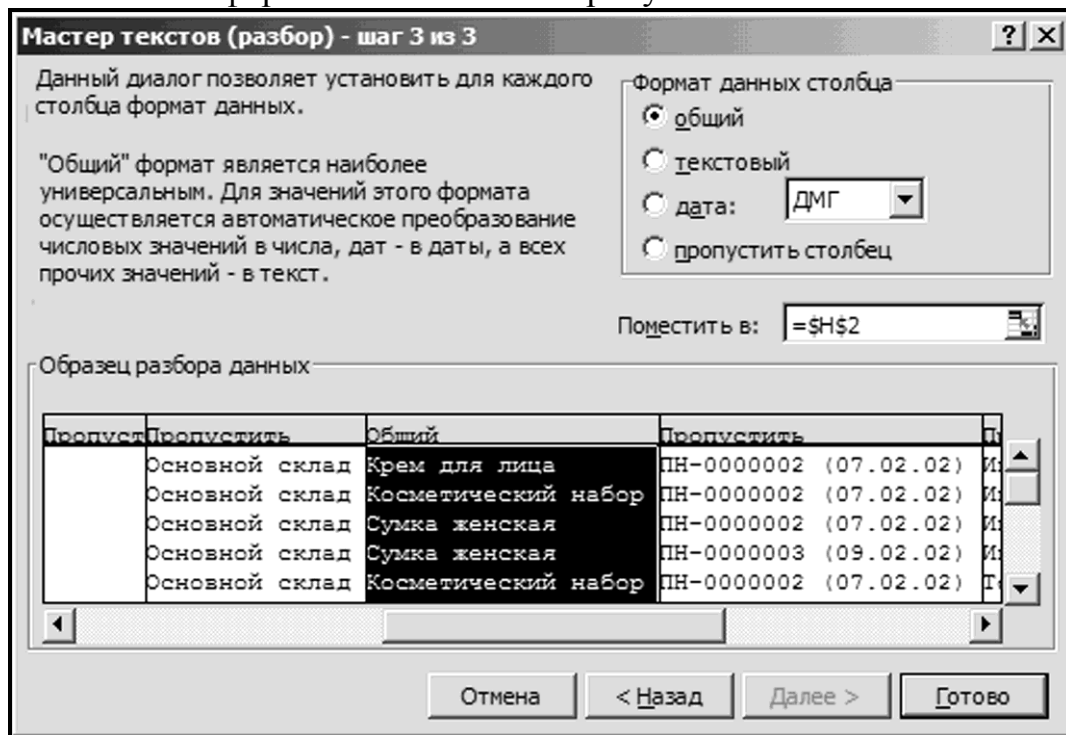

Рис. 4

Натискаємо на кнопку «Готово». Отримуємо таблицю з додатковим стовпцем для подальшої обробки (рис. 5). Надамо йому назву «Товары».

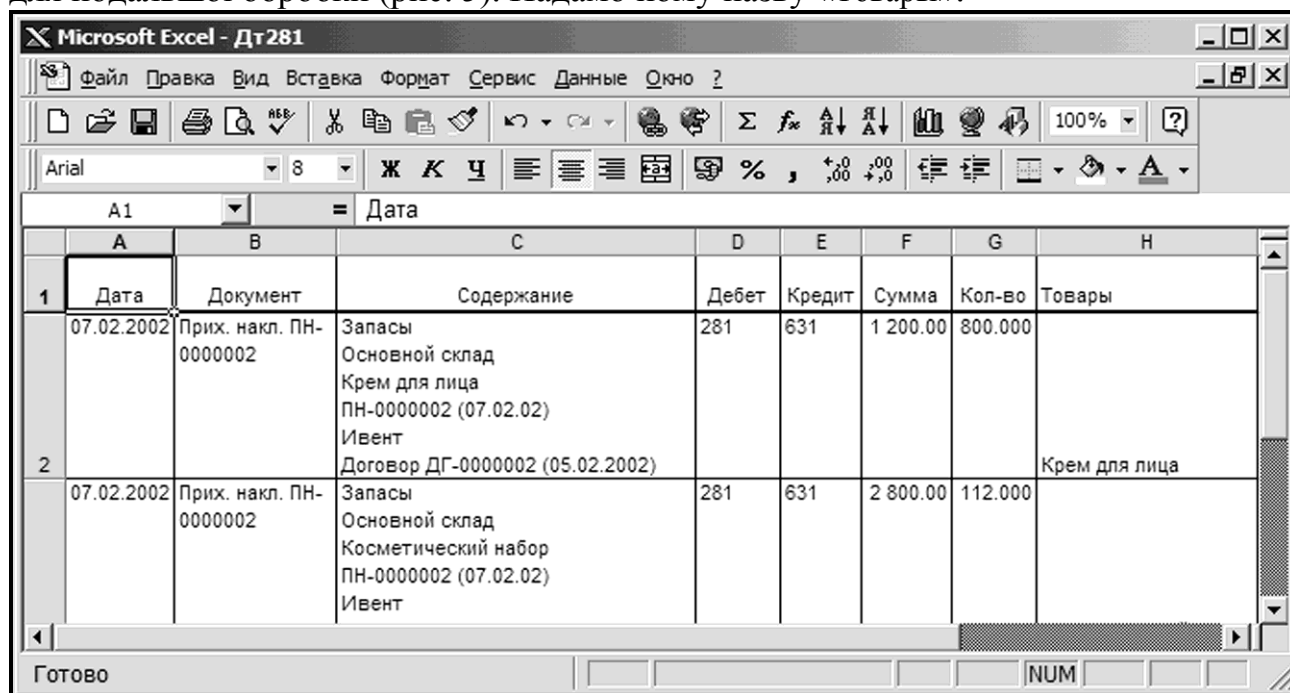

Рис. 5

КОРИГУВАННЯ ВИХІДНОЇ ТАБЛИЦІ

Додамо до таблиці «Дт281.xls» дані щодо залишків ТМЦ на початок року й на кінець кварталу. Її ми отримаємо з файлів «Вед281.xls» і «Вед282.xls».

Для цього діємо так.

1) Відкриваємо файл «Вед281.xls», включаємо авто фільтр для блоку клітинок

«A7:A15» (найменування товарів плюс один рядок зверху).

2) Клацнемо мишкою на кнопці авто фільтру, вибираємо «(Условие...) → Не содержит → Кол - во» (рис. 6).

3) Копіюємо клітинки із стовпця з найменуваннями товарів. При копіюванні даних

діапазону, де працює авто фільтр, до області копіювання потраплять тільки ті клітинки, що є на екрані. Тобто область копіювання буде не суцільною.

4) Вставимо скопійовані найменування товарів в кінець стовпця «Н» (з назвою

«Товары») таблиці «Дт281.xls».

5) Клітинки із залишками на початок періоду з таблиці «Вед281.xls» копіюємо до

тих же рядків стовпця F (з назвою «Сумма») таблиці «Дт281.xls».

6) До стовпця «Дата» вводимо дату «31.12.2001».

7) Відфільтруємо стовпець з найменуваннями ТМЦ у таблиці «Вед281.xls» за значенням «Кол - во».

8) Скопіюємо кількість товарів на початок періоду й вставимо її до відповідних

клітинок графі «Кол - во» таблиці «Дт281.xls».

9) Таким же чином перенесемо з файлу «Вед281.xls» до основної таблиці «Дт281.xls»

найменування товарів та їх залишки на **кінець періоду** у **кількісному** виразі.

При цьому до стовпця «Дата» введемо значення «01.04.2002». Дані щодо залишків на кінець періоду в **сумовому** виразі нам не потрібні.

	A	B	C	D	E	F	G
6	Субконто	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
7		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
8	Косметический набор	5 755.63		3 153.50	6 816.72	2 092.41	
10	Крем для лица	150.00		1 230.00	825.00	555.00	
12	Сумка женская	8 057.89		11 805.79	13 138.44	6 725.24	
14	Шелк натуральный	7 667.63		368.04	127.39	7 908.28	
16	Итого развернутое	21 631.15				17 280.93	
17	Итого	21 631.15		16 557.33	20 907.55	17 280.93	

Рис. 6

До нашої таблиці ми перенесли не всі залишки товарів на кінець періоду, а тільки ті, що є у місці зберігання «Основной склад».

Далі робимо так.

1) Відкриємо таблицю «Вед282.xls».

2) Вищевказаним способом фільтруємо і копіюємо найменування субконто й залишки товарів у головному магазині на кінець періоду (в кількісному виразі).

3) У стовпці «Дата» також пишемо «01.04.2002».

4) Замість субконто «Товари в асортименте» до таблиці вводимо список залишків товарів у торговій мережі.

Тобто в останньому рядку залишків ставимо ТМЦ «Крем для лица» у кількості 400 шт.

Результат наших дій показано на рис. 7. Факт, що дати у рядках таблиці розташовані йдуть не регулярно, а найменування товарів повторюються, нас не має бентежити: з часом ми все упорядкуємо та об'єднаємо за допомогою зведеної таблиці. Головне, щоб назви однойменних товарів були введені **однаково**. Для цього, при введенні найменувань товарів, можна скористатись **вибором зі списку**.

Зробити це можна так.

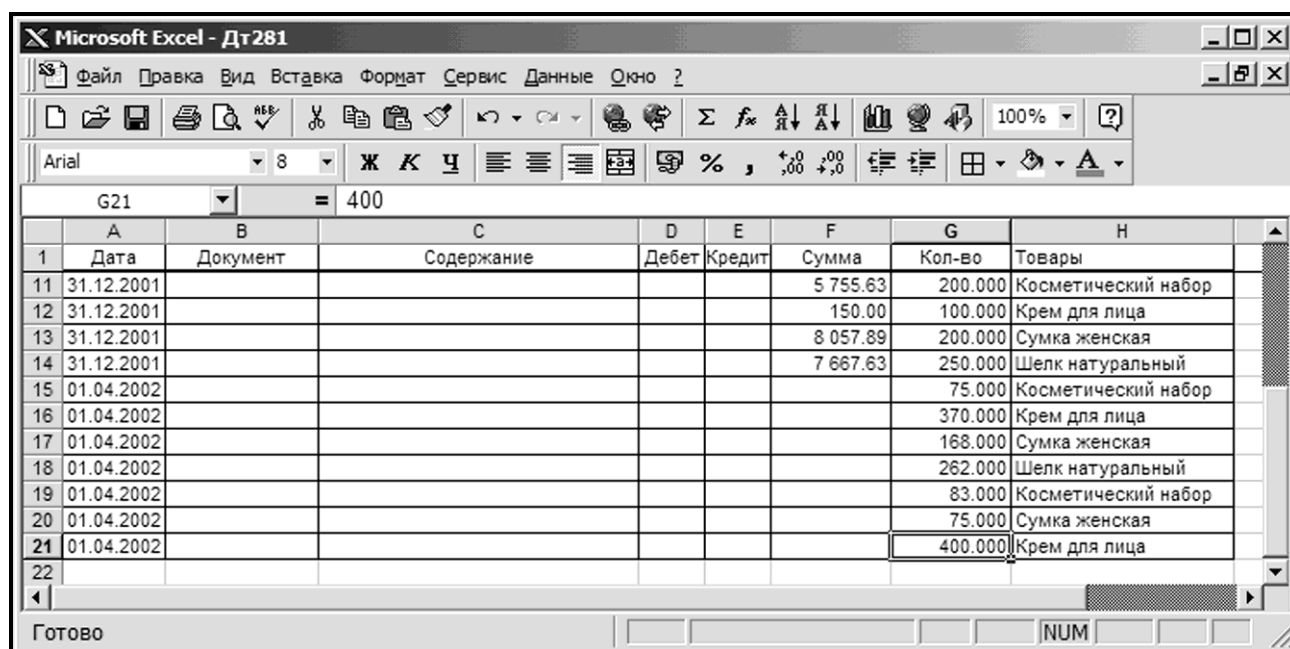
1) Встановіть курсор до потрібної клітинки.

2) Через праву кнопку миші викличте контекстне меню.

3) Клацніть на пункті «Выбрать из списка...». Відкриється список значень, що є у поточному стовпці.

4) Виберіть із списку потрібне значення і клацніть мишкою на відповідному рядку.

Клітинку буде заповнено вказаним значенням – автоматично і без жодних помилок. Втім, помилки при введенні найменувань товарів легко побачити у зведеному звіті. Перейдемо до його формування.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Дата	Документ	Содержание	Дебет	Кредит	Сумма	Кол-во	Товары
11	31.12.2001					5 755.63	200.000	Косметический набор
12	31.12.2001					150.00	100.000	Крем для лица
13	31.12.2001					8 057.89	200.000	Сумка женская
14	31.12.2001					7 667.63	250.000	Шелк натуральный
15	01.04.2002						75.000	Косметический набор
16	01.04.2002						370.000	Крем для лица
17	01.04.2002						168.000	Сумка женская
18	01.04.2002						262.000	Шелк натуральный
19	01.04.2002						83.000	Косметический набор
20	01.04.2002						75.000	Сумка женская
21	01.04.2002						400.000	Крем для лица
22								

Рис. 7

ФОРМУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ЗВІТУ

Для будування зведеної таблиці робимо так.

1) Ставимо курсор до будь-якої заповненої клітинки таблиці, викликаємо команду «Данные → Сводная таблица...». З'явиться вікно «Мастера сводных таблиц» (рис. 8).

2) У вікні, що відкрилося, вказуємо варіант формування звіту на підставі списку або бази даних Microsoft Excel (у нашому випадку це буде таблиця «Дт281.xls»). Натискаємо кнопку «Далее».

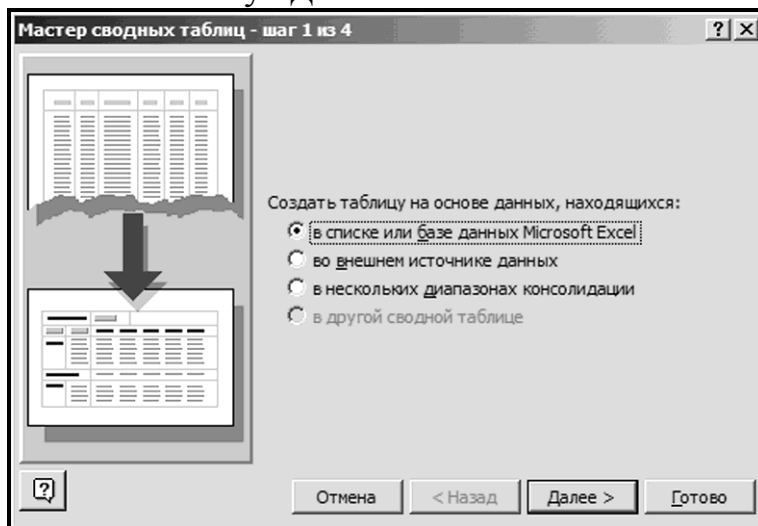

Рис. 8

3) Вказуємо діапазон, де розташовані початкові дані. Перед викликом «Мастера сводных таблиц» ми встановили курсор в середину таблиці, тому Excel повністю включив її до діапазону даних, що обробляються.

4) Натискаємо кнопку «Далее».

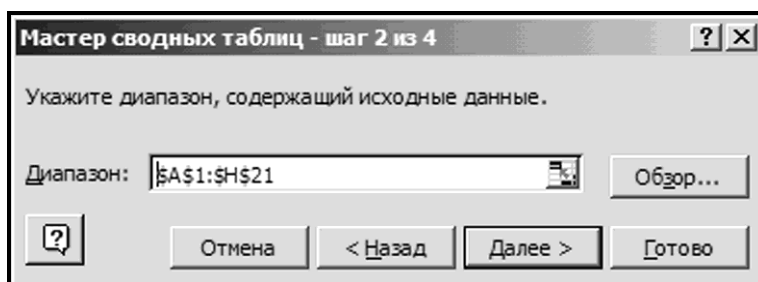

Рис. 9

На третьому кроці (рис. 10) з'явиться вікно з макетом майбутньої зведеної таблиці. У прямокутниках в правій частині вікна показані всі заголовки таблиці. Наша таблиця будувалася на основі оборотів в дебет субрахунку 281, тому до неї потрапили зайві проводки. Ці проводки пов'язані з поверненням ТМЦ на склад з роздрібною мережі, а також з переоцінкою товарів. Для перевірки початкових даних, побудуємо **шахматку**.

Для цього робимо так.

1) Перетягуємо заголовок «Дебет» до області «Строка»

2) Заголовок «Кредит» ставимо до області «Столбец».

3) До області «Данные» перетягуємо заголовок «Сумма». Суми проводок ми будемо

обробляти при будуванні т. з. «шахматки».

4) Двічі клацаємо на заголовку полі в області «Данные». Відкриється вікно з переліком

можливих операцій – від простого накопичення суми до розрахунку незміщеної

дисперсії. Вибираємо варіант «Сумма» й тиснемо на кнопку «Далее».

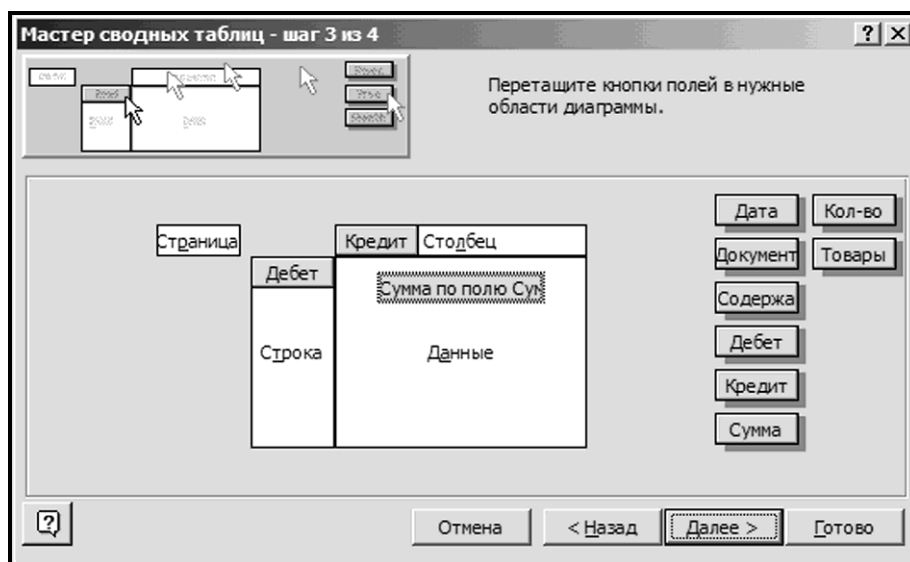

Рис. 10

На четвертому кроці вказуємо, що зведену таблицю треба розташувати на новому аркуші робочої книги (рис. 11). Натискаємо кнопку «Готово».

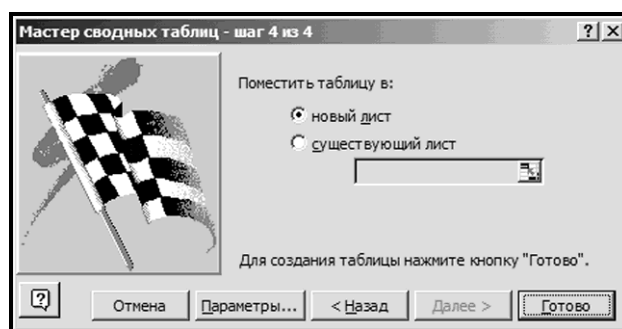

Рис. 11

Ми отримали шахматку, що зображена на рис. 12.

	A	B	C	D	E	F
1	Сумма по полю Сумма	Кредит				
2	Дебет	282	631	719	(пусто)	Общий итог
3	281	1084.29	15000	473.04		16557.33
4	(пусто)				21631.15	21631.15
5	Общий итог	1084.29	15000	473.04	21631.15	38188.48
6						

Рис. 12

З шахматки видно, що субрахунок 281 кореспондує по дебету з субрахунками 282, 631 і 719. Проводками Дт281–Кт282 зареєстровані повернення товарів з роздрібної мережі. Проводками Дт281–Кт631 відображено отримання товарів. Подивимось, що ховається за проводками Дт281–Кт719 на загальну суму 473.04 грн.? Для цього двічі клацаємо на цій клітинці лівою кнопкою миші. На окремому аркуші Excel деталізує інформацію щодо вказаної суми (рис. 13). З цього можна побачити, що проводками Дт281–Кт719 в базі зареєстровані операції оприбуткування надлишків ТМЦ. Повертаємось до аркуша з початковими даними. Включаємо автофільтр для колонки «Кредит». Відфільтруємо і видалимо рядки з кореспонденцією Дт281-кт282.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Дата	Документ	Содержание	Дебет	Кредит	Сумма	Кол-во	Товары
2	23.02.2002	Оприх. излишков ОИ-0000002	Основной склад Шелк натуральный ПН-0000005 (20.12.01) Производственная	281	719	368.04	12	Шелк натуральный
3	23.02.2002	Оприх. излишков ОИ-0000001	Основной склад Крем для лица ПН-0000002 (07.02.02) Торговая	281	719	30	20	Крем для лица

Рис. 13

Відносно проводок щодо оприбутковування надлишків (Дт281-кт719) ми будемо діяти інакше.. Виявлені надлишки у податковому обліку вважаються безкоштовно отриманими активами. Перший абзац п. 5.9 *Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.97 №283/97-ВР* (із змінами) наказує вести **податковий** облік приросту/зменшення запасів, крім тих, що отримані безкоштовно. Це означає, що нам треба зменшити залишки на кінець періоду на розмір виявлених надлишків ТМЦ. Скориставшись автофільтром, виділимо всі проводки з субрахунком 719 у кредиті.

У виділених рядках зробимо так:

- 1) Дату проводки замінимо на «01.04.2002».
- 2) Очистимо клітинку в полі «Документ».
- 3) До кожної клітинки стовпця «Кол - во» поставимо перед цифрою знак «мінус».

При подальшому коригуванні зведеної таблиці за датами, залишок товару на кінець періоду буде автоматично зменшений на величину виявлених надлишків. Про особливості заповнення додатку К1/1 до Декларації про прибуток при використанні такого прийому, ми розповімо далі.

Переходимо на лист із зведеною таблицею. Ми бачимо, що дані в ній не змінилися. Річ у тому, що після коригування даних, зведені таблиці не поновлюються автоматично. Щоб відновити зведену таблицю, треба виконати команду «Данные → Обновить данные».

Трансформуємо нашу таблицю з шахматки до заготовки для розрахунку вартості залишків за методом FIFO.

Робимо так.

- 1) Ставимо курсор добудь-якого елементу зведеної таблиці.
- 2) Викликаємо команду «Данные → Сводная таблица...». Відкриється вікно Майстра зведених таблиць, причому ми відразу потрапимо до макету зведеного звіту.
- 3) За допомогою миші перетягуємо заголовки «Дебет» і «Кредит» за межі макету таблиці. Вони нам більше не потрібні. А у рядках й стовпцях розставимо поля, як показано на рис. 14.

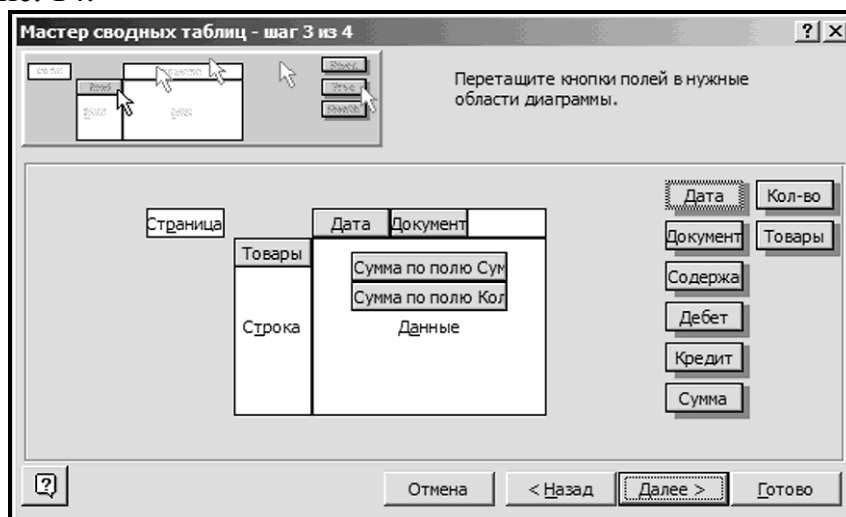

Рис. 14

В результаті отримаємо звіт, що показаний на рис. 15.

C17		E Строка формул				
	A		C	D	E	F
1		Дата	Документ			
2		07.02.2002	07.02.2002 Всего	09.02.2002	09.02.2002 Всего	
3	Товары	Данные	Прих. накл. ПН-0000002		Прих. накл. ПН-0000003	
4	Косметический набор	Сумма по полю Сумма	2800	2800		
5		Сумма по полю Кол-во	112	112		
6	Крем для лица	Сумма по полю Сумма	1200	1200		
7		Сумма по полю Кол-во	800	800		
8	Сумка женская	Сумма по полю Сумма	6000	6000	5000	5000
9		Сумма по полю Кол-во	150	150	125	125
10	Шелк натуральный	Сумма по полю Сумма				
11		Сумма по полю Кол-во				
12	Итого Сумма по полю Сумма		10000	10000	5000	5000
13	Итого Сумма по полю Кол-во		1062	1062	125	125

Рис. 15

КОРИГУВАННЯ ЗВЕДЕНОЇ ТАБЛИЦІ

Дати у колонках нашого звіту побудовані у порядку, як вишикувались у початковій базі. Тому перше, що треба зробити – це упорядкувати таблицю за датами.

Для цього робимо так.

- 1) Ставимо курсор на клітинку «C1» (з написом «Дата»).
- 2) На панелі інструментів клацнемо мишкою на піктограмі сортування за збільшенням (можна виконати команду «Данные → Сортировка»). Відкриється вікно з параметрами сортування.
- 3) У цьому вікні вибираємо варіант «По возрастанию».

Тепер стовпці з датами і «підлеглі» їм стовпці з документами вишикуються у порядку за збільшенням дат. Якщо стовпці лишаться неупорядковані, причина може бути у помилковому форматі клітинок. Перевірте формат елементів початкової таблиці скоригуйте його й відновіть зведений звіт. Доречи, відсортувавши за рядки з найменуваннями товарів, легко побачити найменування, що введені з помилками. Скоріш за все, такі рядки будуть про дубльовані й стоятимуть поруч.

Надходження товарів ми аналізуватимемо по документах. Сума всіх надходжень за день нас не цікавить. Клацнемо мишкою по заголовку будь-якого блоку клітинок з підсумками за день. Наприклад, – на клітинці із заголовком «09.02.2002 Всего». У зведеній таблиці автоматично будуть виділені **всі** діапазони клітинок з підсумками за день. Правою кнопкою мишки викликаємо контекстне меню. Вибираємо пункт «Удалить». Виділені діапазони клітинок будуть видалені, зведена таблиця стане більш компактною.

Видаляємо блок клітинок з назвою «Общий итог» (розташований праворуч) й підсумкові рядки у нижній частині зведеної таблиці.

	А	В	С	Д	Е	Ф
1			Дата	Документ		
2			31.12.2001	07.02.2002	09.02.2002	01.04.2002
3	Товары	Данные	(пусто)	Прих. накл. ПН-0000002	Прих. накл. ПН-0000003	(пусто)
4	Косметический набор	Сумма по полю Сумма	5 755.63	2 800.00		75.00
5		Сумма по полю Кол-во	200.000	112.000		155.000
6		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	0.000	0.000	0.000
7		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Крем для лица	Сумма по полю Сумма	150.00	1 200.00		30.00
9		Сумма по полю Кол-во	100.000	800.000		750.000
10		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	0.000	0.000	0.000
11		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Сумка женская	Сумма по полю Сумма	8 057.89	6 000.00	5 000.00	
13		Сумма по полю Кол-во	200.000	150.000	125.000	243.000
14		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	0.000	0.000	0.000
15		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Шелк натуральный	Сумма по полю Сумма	7 667.63			368.04
17		Сумма по полю Кол-во	250.000			250.000
18		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	0.000	0.000	0.000
19		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	0.00	0.00	0.00

Рис. 16

Й, нарешті, для **кожного** найменування товару додамо два нові рядки. Вони знадобляться нам для розрахунку вартості залишків методом FIFO. Щоб зробити це для **всіх товарів водночас**, робимо так.

- 1) клацнемо правою кнопкою мишки на клітинці «В3» (колонка «Данные»);
- 2) з контекстного меню вибираємо пункт «Добавить ячейки».
- 3) у вікні «Вставка вычисляемого поля», вводим ім'я нового поля – «ФИФО кол. ». Формулу і все інше - залишимо без змін.
- 4) натискаємо ОК. Для кожного товару з'явиться новий рядок «Сумма по полю ФИФО кол.», що буде заповнена нулями. Фразу «Сумма по полю ...» перед найменуванням нового поля Excel додає автоматично. В такий же спосіб додамо ще одне поле - «Сумма по полю ФИФО сум.». Зверніть увагу: ми внесли до зведеної таблиці поля, яких в наших даних не було. Кінцевий варіант таблиці показано на рис. 16.

СПЕЦІАЛЬНА ВСТАВКА

Редагувати дані безпосередньо у зведеному звіті **неможливо**, Excel цього зробити не дасть. Форму зведеної таблиці можна міняти тільки через «Мастер сводных таблиць». Щоб «розв'язати собі руки», зробимо з нашої зведеної таблиці - звичайну.

Робимо так.

- 1) Клацнемо мишею у лівому верхньому кутку, щоб виділити всю зведену таблицю
буде виділена.
- 2) Визиваємо команду «Правка → Копировать». Якщо вставити скопійовані клітинки в інше місце цього ж листа, в інший лист, або навіть в іншу книгу Excel, ми отримаємо ще одну копію **зведеної** таблиці. Нам це не потрібно. Тому щоб отримати **звичайну** таблицю, діємо так.
- 3) Лишаючи виділеним блок на робочому листі, входимо до меню «Правка → Специальная вставка...». З'явиться вікно, як рис. 17.
- 4) У вікні спеціальної вставки ставимо перемикач у положення «Значения».
- 5) Натискаємо «ОК».

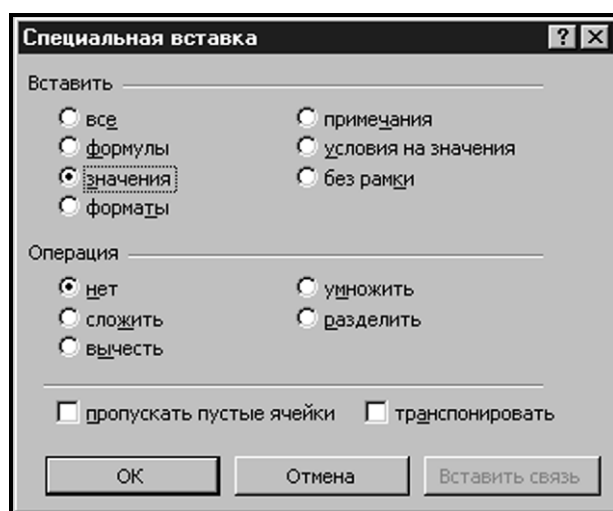

Рис. 17

Зовнішній вид таблиці не змінився. Але її сутність помінялась: ми вставили на місце зведеної таблиці **результати її обчислень**. Тобто із зведеної таблиці ми одержали звичайну.

Спеціальну вставку здебільшого використовують, щоб замінити формули в клітинках на їх значення. Але це – не єдиний спосіб застосування механізму спеціальної вставки. Наприклад, через спеціальну вставку можна відмінити форматування, або виконати над даними арифметичні дії (встановивши перемикач на відповідний пункт групи «Операция»). Поставивши перемикач у положення «транспонировать», можна розвернути таблицю «на 90 градусів», коли її рядки стануть стовпцями тощо.

СПОСОБИ АДРЕСАЦІЇ КЛІТИНОК І ВБУДОВАНІ ФУНКЦІЇ В МОДЕЛІ

Розмір таблиці для підрахунку вартості залишків методом FIFO залежить від кількості найменувань товарів й прибуткових накладних за період, що розглядається. В умовах реального обліку таблиця може бути дуже великою. За цих обставин прийоми **групової обробки даних** набирають особливої ваги. У першу чергу це стосується використання зведених таблиць. Перший крок у

цьому напрямку ми вже зробили. Тепер зробимо другий: заповнимо таблицю формулами, також опираючись на прийоми групової обробки даних.

Наш звіт, як і більшість таблиць в Excel, має **регулярну структуру**. Тому формули, що виконують над клітинками однакові дії, матимуть один і той же вигляд. Попрацювавши один раз над складанням формули, ми потім зможемо просто скопіювати її до всіх потрібних клітинок. А щоб формула при цьому автоматично перетворювалася належним чином, застосуємо поєднання **відносних і абсолютних адрес клітинок**.

Абсолютна адреса починається із значка «\$». На відміну від відносної адреси, абсолютна адреса клітинки **не змінюється** при переміщенні або копіюванні формули до іншої клітинки. Абсолютною може бути не тільки повна адреса клітинки (стовпець або рядок, наприклад «\$A\$1»), а також і його частина. Наприклад, абсолютний стовпець виглядає як «\$A1», абсолютний рядок – як «A\$1». Додавати значок «\$» при складанні формули можна або з клавіатури, або через функціональну клавішу. В останньому разі ставимо курсор **на адресу** клітинки у тексті формули і послідовно натискаємо «F4». При кожному натисканні адреса буде змінюватись таким чином: «\$A\$1 → A\$1 → \$A1 → A1 → \$A\$1...»

Для кожного найменування товару ми додали по два рядки: «Сумма по полю ФИФО кол.» і «Сумма по полю ФИФО сум.». Додаткові рядки будуть заповнені нулями, оскільки при додаванні нових полів до зведеної таблиці ми використовували формулу «=0». Зараз у рядках «Сумма по полю ФИФО кол.» ми підраховуємо кількість товару, що треба взяти з поточного приходу (рядок «Сумма по полю Кол - во») для покриття залишку ТМЦ. Заповнення цього рядка почнемо з правої верхньої клітинки «E6». При складанні формули ми задіємо такі змінні:

Залишок товару на кінець періоду – клітинка із стовпця «F» і рядка, що розташований вище над клітинкою з формулою. Для адресації цього параметру ми використовуємо вираз «\$F5», де «\$F» – **абсолютний номер** стовпця, «5» – **відносний номер** рядка. При копіюванні формули адреса рядка буде автоматично мінятись. Адреса стовпця залишатиметься без змін. Тому посилання у формулі завжди буде вказувати на клітинку, що розташована у стовпці «F» і у рядку, на один вище поточного.

Поточний прихід товару – ця клітинка стоїть поряд із значенням «Сумма по полю Кол - во». Вона розташована на один рядок вище за рядок з формулою. Для поточного приходу використаємо відносну адресу, починаючи з «E5». При копіюванні формул «E5» буде автоматично змінено на адресу сусідньої верхньої клітинки.

Кількість товару, узятого для покриття залишку – сума, що береться від сусідньої клітинки (праворуч) і до кінця поточного рядка. Для клітинки «E6» це буде «СУМ(F6:\$F6)». Клітинка «F6», як і всі клітинки рядків «Сумма по полю ФИФО кол.» стовпця «F», дорівнює нулю. При складанні формули для клітинки «E6» ми ставимо посилання на цю клітинку так, щоб всі формули були однакової структури. Наприклад, початковий діапазон «F6:\$F6» складається з **однієї** клітинки. В Excel це можливо. Адреси рядків у формулі **відносні**. Адреса лівого стовпця діапазону – теж

відносна. А от адреса правого стовпця – **абсолютна.** Тому при копіюванні формули вліво, діапазон у формулі буде розширятися автоматично. Так, при копіюванні формули до клітинки «С6» ми одержимо діапазон «D6:F6». А, оскільки адреса рядка в діапазоні відносна, при копіюванні формула завжди буде вказувати на поточний рядок.

Тепер побудуємо формулу для клітинки «Е6». Блок-схема її роботи показана на рис. 18.

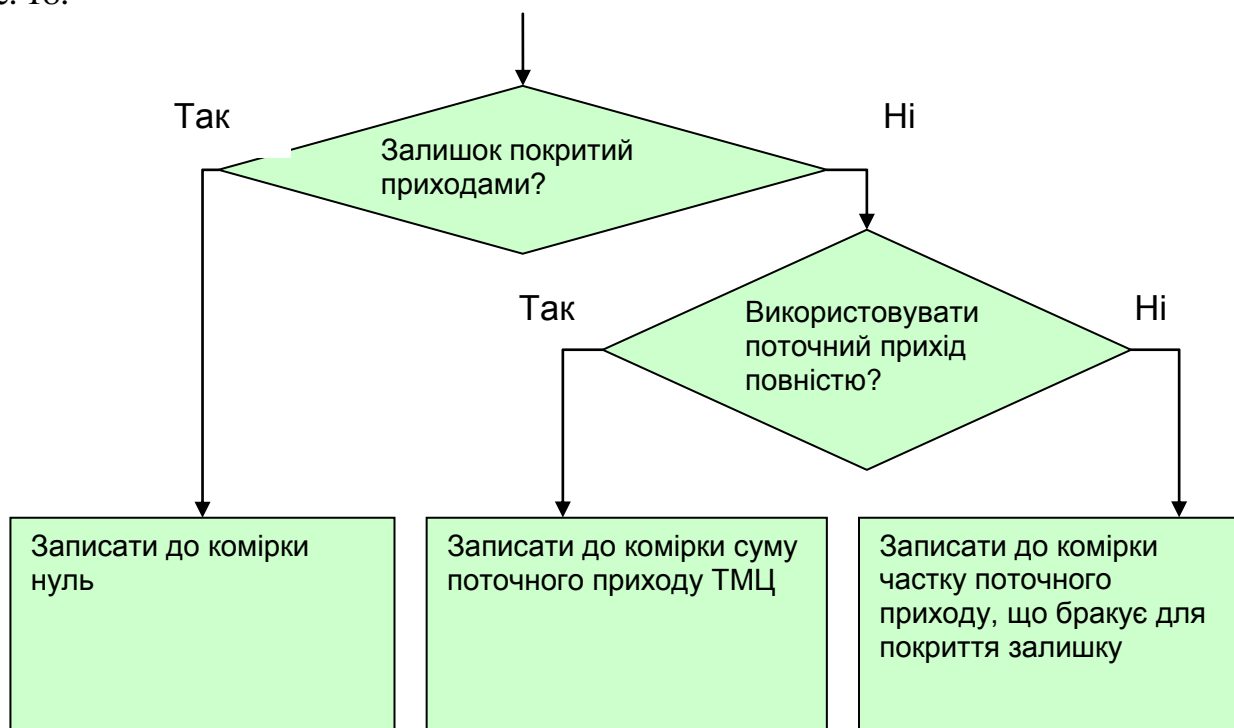

Рис. 18

Невеликий коментар щодо роботи алгоритму. Спочатку ми перевіримо, чи треба взагалі використовувати поточний прихід. Якщо залишок товару вже покритий його останніми надходженнями, поточний прихід товару ігноруємо, пишемо до клітинки **нуль**. Інакше, дивимось – треба використовувати прихід повністю, чи можна взяти тільки частку, що бракує для покриття залишку поточного ТМЦ. Для реалізації такого алгоритму у таблиці Excel на треба подвійна функція порівняння. Приклад такої функції показано на рис. 19. У ній записано дві функції «ЕСЛИ», причому друга функція вкладена до першої.

Синтаксис функції «ЕСЛИ» такий:

«= ЕСЛИ (Логическое выражение; Значение если Истина; Значение если Ложь)»

За допомогою **логічного виразу** перевіряють якусь умову. Порівняємо залишок товару на кінець звітного періоду (клітинка «\$F5») з кількістю товару, взятого для покриття залишку на поточній операції («СУММ(F6:\$F6)»). Вочевидь, що коли весь залишок товару буде покритий приходами, ці значення співпадатимуть. Запишемо до поточної клітинки «Значение если Истина» нуль.

Замість виразу «Значение если Ложь» у першій функції ставимо вкладену «ЕСЛИ». В Excel допускається до семи рівнів вкладеності, коли аргументом

функції виступає інша функція. За допомогою другої функції «ЕСЛИ» порівнюємо перенесені до рядка «Сумма по полю ФИФО кол.» приходи товарів плюс поточний прихід товару це формула «СУММ(F6:\$F6)+E5») з залишком товару на кінець періоду (він є у клітинці «\$F5»). Якщо попередні разом з поточним приходом менші або дорівнюють залишку, використовуємо поточний прихід **повністю**.

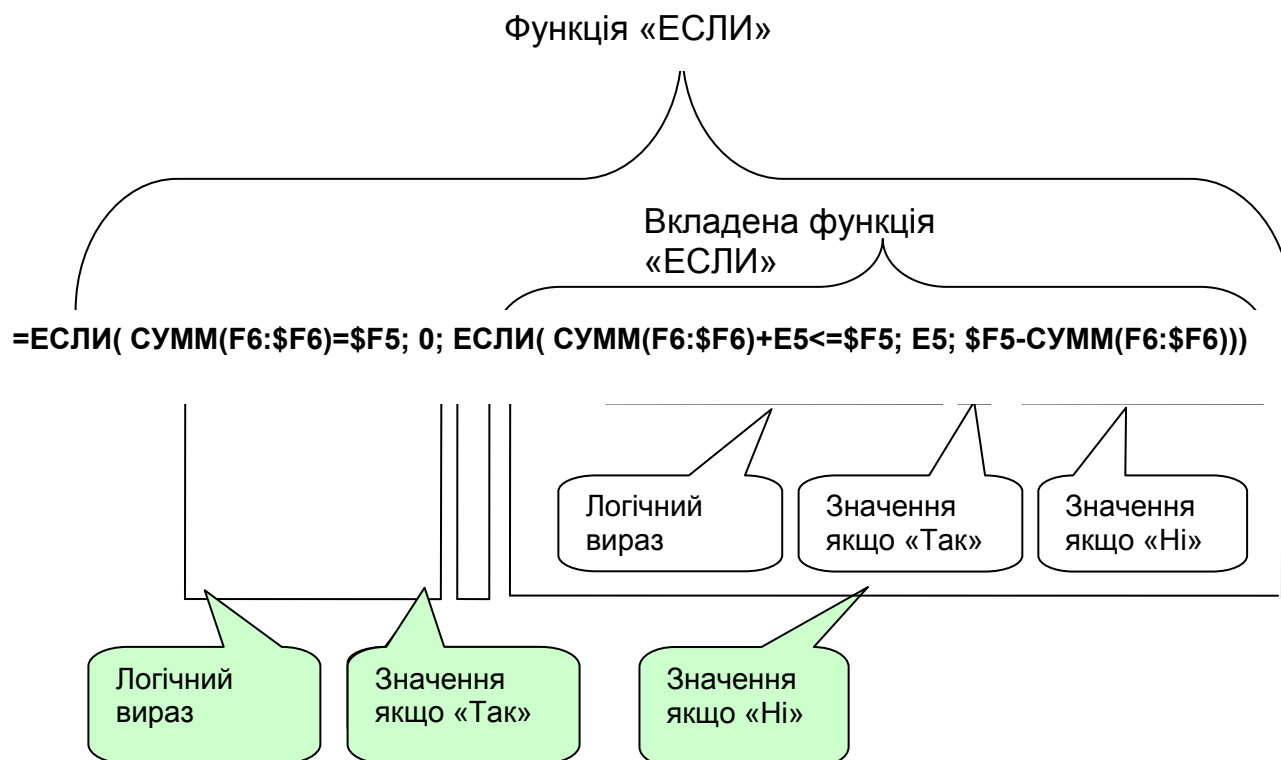

Рис. 19

Замість параметру «Значение если Истина» другої функції «ЕСЛИ» беремо вираз «E5». Тобто беремо з поточного приходу тільки ту кількість товару, що потрібна для **повного** покриття залишку. Параметр «Значение если ложь» другої функції «ЕСЛИ» визначимо так: «\$F5-СУММ(F6:\$F6)».

До клітинки «E7» у рядку «Сумма по полю ФИФО сум.», запишемо формулу «=ЕСЛИ(E5>0;E4/E5*E6;0)». Вона дозволяє знайти кількість товару, що взята з поточного приходу за ціною надходження цього товару. Функцію «ЕСЛИ» у формулі ми поставили тому, що у клітинках рядка «Сумма по полю Кол - во» є нульові значення, а на нуль ділити не можна...

Тепер копіюємо формули на всю таблицю. Щоб спростити таку операцію, накладемо авто фільтр на стовпець «В». З допомогою фільтру відбираємо рядки «Сумма по полю ФИФО кол.». І тільки після цього копіюємо формулу від правого верхнього кута (клітинка «E6») на весь діапазон таблиці. Таким же чином розмножимо формулу з клітинки «E7».

Таблиця готова, результат наших дій показано на рис. 20.

Microsoft Excel - Дт281

Файл Правка Вид Вставка Формат Сервис Данные Окно ?

Arial 8 Ж К Ч

	A	B	C	D	E	F
1			Дата	Документ		
2			31.12.2001	07.02.2002	09.02.2002	01.04.2002
3	Товары	Данные	(пусто)	Прих. накл. ПН-0000002	Прих. накл. ПН-0000003	(пусто)
4	Косметический набор	Сумма по полю Сумма	5 755.63	2 800.00		75.00
5		Сумма по полю Кол-во	200.000	112.000		155.000
6		Сумма по полю ФИФО кол.	43.000	112.000	0.000	0.000
7		Сумма по полю ФИФО сум.	1 237.46	2 800.00	0.00	0.00
8	Крем для лица	Сумма по полю Сумма	150.00	1 200.00		30.00
9		Сумма по полю Кол-во	100.000	800.000		750.000
10		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	750.000	0.000	0.000
11		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	1 125.00	0.00	0.00
12	Сумка женская	Сумма по полю Сумма	8 057.89	6 000.00	5 000.00	
13		Сумма по полю Кол-во	200.000	150.000	125.000	243.000
14		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	118.000	125.000	0.000
15		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	4 720.00	5 000.00	0.00
16	Шелк натуральный	Сумма по полю Сумма	7 667.63			368.04
17		Сумма по полю Кол-во	250.000			250.000
18		Сумма по полю ФИФО кол.	250.000	0.000	0.000	0.000
19		Сумма по полю ФИФО сум.	7 667.63	0.00	0.00	0.00

Готово NUM

Рис. 20

Перевіряємо правильність її заповнення. Авто фільтром відбираємо рядки «Сумма по полю Кол - во». Потім виділяємо колонку «F». Дивимось на значення авто суми (знаходиться у рядку статусу у нижній частині вікна Excel). Для нашого прикладу сума дорівнює «1398» (рис. 21).

Microsoft Excel - Дт281

Файл Правка Вид Вставка Формат Сервис Данные Окно ?

Arial 8 Ж К Ч

	A	B	C	D	E	F
1			Дата	Документ		
5		Сумма по полю Кол-во	200.000	112.000		155.000
9		Сумма по полю Кол-во	100.000	800.000		750.000
13		Сумма по полю Кол-во	200.000	150.000	125.000	243.000
17		Сумма по полю Кол-во	250.000			250.000

Найдено записей: 4 из 24 Сумма=1398 NUM

Рис. 21

Відбираємо фільтром рядки «Сумма по полю ФИФО кол. ». Знаходимо суму залишків у всіх рядках, що лишилися на екрані. Якщо модель працює правильно, число значення мають співпадати (рис. 22).

	A	B	C	D	E	F
1			Дата	Документ		
6		Сумма по полю ФИФО кол.	43.000	112.000	0.000	0.000
10		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	750.000	0.000	0.000
14		Сумма по полю ФИФО кол.	0.000	118.000	125.000	0.000
18		Сумма по полю ФИФО кол.	250.000	0.000	0.000	0.000

Найдено записей: 4 из 24   Сумма=1 398.000   NUM

Рис. 22

Щоб отримати оцінку залишків ТМЦ за методом FIFO, треба діяти так:

- 1) відфільтрувати рядки «Сумма по полю ФИФО сум.»;
- 2) виділити мишкою весь діапазон клітинок з даними.
- 3) у полі авто обчислень прочитати значення. На рис. 23 він виглядає як «Сумма = 22 550.09».

	A	B	C	D	E	F
1			Дата	Документ		
7		Сумма по полю ФИФО сум.	1 237.46	2 800.00	0.00	0.00
11		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	1 125.00	0.00	0.00
15		Сумма по полю ФИФО сум.	0.00	4 720.00	5 000.00	0.00
19		Сумма по полю ФИФО сум.	7 667.63	0.00	0.00	0.00

Найдено записей: 4 из 24   Сумма=22 550.09   NUM

Рис. 23

6. Використання моделі для заповнення Декларації про прибуток

Ми отримали загальну вартість залишків товарів за методом FIFO, – 22550.09 грн. Для заповнення граfi 5 таблиці 1 додатку К1/1 до декларації про прибуток, отриману цифру треба розділити між рядками А5 (залишки на оптових складах) й А6 (залишки у роздрібній торгівлі). Спосіб розподілу законодавчо не обумовлений, на величину податку на прибуток він не впливає. У декларації буде відбито загальний приріст (зменшення) балансової вартості запасів (дані з граfi 6 колонки «А»). Від методу, що розподіляє вартість залишків між рядками «А5» і «А6», це значення не залежить. Виходячи з цього, можна запропонувати найпростіший спосіб розподілу – пропорційно вартості залишків, що склалися у бухгалтерському обліку.

За даними бухгалтерського обліку для нашого прикладу вартість залишків ТМЦ на складі становить 17280.93 грн., частка у роздрібній торгівлі складає 20,527.50 - 13,895.50 = 6632.00 грн., що разом дорівнює 23912.93 грн. Склавши

пропорцію й округливши результати, отримаємо такі цифри: 16.3 тис. грн. для клітинки «А5» і 6.3 тис. грн. для клітинки «А6».

Різниця вартості запасів у нашому прикладі досить істотна – майже 1.4 тис. грн. (з них 0.5 тис. грн. – це виявлені надлишки). Таке порівняння не є цілком коректне: наш розрахунок побудовано на **припущенні**, що у роздрібній мережі залишився тільки товар «Крем для лица», 400 шт. Але ж дізнатись, що там залишилось **насправді**, у демоверсії програми неможливо. Такої інформації там нема.

При складанні декларації через регламентований звіт, залишки на субрахунку 284 «Тара под товары» враховано не було. Адже на цьому субрахунку ведуть здебільшого облік заставної тари. Ціни на заставну тару змінюють дуже рідко. Вартість залишку тари лишається незмінною за будь-якого методі оцінки її вибуття. Тому нам лишається тільки додати вартість залишку тари до клітинки «А5».

Й останнє. Ми вилучили із залишків на кінець кварталу надлишки товарів, що були виявлені в результаті інвентаризації (проводки Дт281-кт791). При складанні декларації про прибуток треба обов'язково переконатись, щоб суму цих надлишків (у прикладі 473.04 грн.) було відображено у рядку 01.6 «прочие доходы».

Навчальне видання

Методичні вказівки
до проведення лабораторних робіт та практичних занять за темою
«Розрахунок вартості залишків ТМЦ при їх списанні за методом FIFO» з
дисциплін **«Підприємство: 1С», «Бухгалтерія 1С»**
(для студентів 3 - 4 курсів денної форми навчання, 4 - 6 курсів заочної форми
навчання за напрямками підготовки бакалаврів 6.030504 «Економіка
підприємства» і 6.030509 «Облік і аудит»
та спеціалістів зі спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»)

Укладачі: **Карпенко** Микола Юрійович,
Димченко Олена Володимирівна,
Тюріна Валентина Миколаївна,
Уфимцева Вікторія Борисівна

Відповідальний за випуск *О. Ю. Костенко*

Редактор *М. З. Аляб'єв*

Комп'ютерне верстання *К. А. Алексанян*

План 2010, поз. 384 М

Підп. до друку 02.03.2010 р.
Друк на різнографі.
Зам. №

Формат 60×84/16
Ум. друк. арк. 1,5
Тираж 20 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12.05.2011